

**Sundheds og Ældreministeriet
Holbergsgade 6
1057 København K**

Høringssvar til revideret lovforslag om etablering af socialpsykiatriske afdelinger

KL fremsendte den 27. januar 2017 høringssvar til den første høring af lovforslaget om etablering af socialpsykiatriske afdelinger. KL har nu modtaget et revideret lovforslag om etablering af socialpsykiatriske afdelinger i høring.

I forbindelse med KLs høringssvar til første udkast til lovforslag har KL påpeget en række problemstillinger og anbefalinger til lovforslaget. KL vil gerne kvittere for, at nogle punkter er imødekommet i det reviderede lovforslag. Flere af KL's kommentarer til den første version af lovforslaget er desværre ikke blevet imødekommet i det reviderede lovforslag. KL fastholder derfor de kommentarer og anbefalinger i det første høringssvar.

KL's høringssvar skal ses i lyset af den grundlæggende præmis for den politiske aftale, om at tiltagene skulle bidrage til reduktion af voldsepisoder og konflikter på landets sociale botilbud. Der er således en grundlæggende forudsætning om, at det er pladser på de sociale tilbud, der skal erstattes, frem for pladser i den regionale psykiatri. Dette afspejles også i, at kommunerne jf. forslaget, skal finansiere størstedelen af udgiften til de nye socialpsykiatriske afdelinger. Det er derfor afgørende for KL, at lovforslagets indhold grundlæggende understøtter denne præmis.

I det reviderede lovforslag er foretaget en række ændringer, som adresseres i følgende bemærkninger:

Formålet med de nye aftaler er særligt at skabe tryghed for beboere og medarbejdere på botilbud

De seneste års tragiske hændelser på kommunale og regionale botilbud samt forsorgshjem foranledigede i efteråret 2016, at der blev indgået politisk aftale om en handleplan til forebyggelse af vold på botilbud. Målet med aftalen er og bør være at reducere voldsepisoder og konflikter på landets botilbud og skabe øget tryghed på botilbud for beboere og medarbejdere gennem bedre og integrerede behandlings- og rehabiliterings-tilbud for svært psykisk syge borgere. Det var afsættet for KLs bidrag til forarbejderne såvel som for den politiske aftale og bør afspejles i lovforslaget. Dette formål bør således fremgå af §42 a, stk. 4.

Fast tilknytning af speciallæger i psykiatri fra almene hospitalsafdelinger

Det er en forbedring, at der på alle socialpsykiatriske afdelinger vil ske fast tilknytning af speciallæger i psykiatri (bemærkningerne p. 30). KL skal på det kraftigste opfordre til, at dette skrives direkte ind i lovteksten,

Dato: 27. februar 201727.
februar 2017

Sags ID: SAG-2016-06574
Dok. ID: 2319465

E-mail: AF@kl.dk
Direkte: 370 348

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København
SWeidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dkwww.kl.dk
Side 1 af 5

ligesom de øvrige kompetencer på afdelingerne bør præciseres i lovteksten eller i en efterfølgende bekendtgørelse.

Grundlag for beslutning om tvang på socialpsykiatriske afdelinger

KL bemærker, at der nu som en del af afdelingsledelsen skal være ansat en specialsygeplejerske i psykiatri. Det er imidlertid fortsat ikke en forudsætning for iværksættelse af tvangsforanstaltninger på afdelingen, at beslutningen om tvangsanvendelse i situationen træffes af en læge. Det vil fortsat være en beslutning, der træffes af en ikke-lægelig ledelse, uden at patienten er blevet tilset af en læge. KL finder det yderst problematisk, at der kan ske tvang på afdelingerne, herunder fx personlig skærmning, uden at der er en læge tilstede. De samme regler for tvangsanvendelse bør gælde for disse som for andre psykiatriske afdelinger.

Målgruppe for de socialpsykiatriske afdelinger udvides med det reviderede lovforslag med domfældte udviklingshæmmede

KL bemærker, at det i lovforslaget er præciseret, at kriterierne for anbringelse uden samtykke er ændret, så de også omfatter borgere med dom til anbringelse på psykiatrisk afdeling.

Af bemærkningerne til lovforslaget (s. 37-38) er målgruppen imidlertid udvidet til også at omfatte domfældte udviklingshæmmede, som er en helt anden målgruppe med andre behov. Således fremgår det, at "personer, der er idømt dom til anbringelse i institution med mulighed for overførsel til sikret afdeling, dom til anbringelse i institution eller om tilsyn af kommunen vil kunne visiteres [...] som led i fuldbyrdelsen af loven". Det er KLs vurdering, at dette ikke er i overensstemmelse med den politiske aftale. Hertil kommer, at det i øvrigt er en uhensigtsmæssig løsning som på intet tidspunkt er blevet nævnt i forarbejdet. Det anbefales, at afsnittene vedrørende domfældte udviklingshæmmede slettes af bemærkningerne.

Opsigelse af eksisterende botilbud / dobbeltfinansiering

Det bør præciseres i lovtekst og bemærkninger, at for de borgere, der visiteres til de socialpsykiatriske afdelinger, kan deres nuværende botilbud opsiges, uanset om der er tale om en visitation med eller uden samtykke. Det er KLs vurdering, at der ikke med det foreliggende lovforslag er sikret en sådan hjemmel.

Placering af visitationsforum

Af det reviderede lovforslag fremgår, at visitationsforummet fortsat foreslås regionalt forankret. Dette begrundes i bemærkningerne med, at der dermed kan ske bemanning med faste og gennemgående personer samt sikres vidensopsamling, ensartethed og kontinuitet i visitationspraksis (se side 38). Det er KLs klare opfattelse, at det ikke kan begrunde en regional forankring. Det samme formål kan opnås ved at placere visitationsforum i KKR regi, hvor der i forvejen er en sekretariatsfunktion, der betjener kommunerne i hver region. Faste personer, der er ansat i kommunalt regi, er i lige så høj grad i stand til at sikre disse hensyn.

Der er desuden behov for, at sekretariatsbetjeningen har indgående kendskab til kommunen og de enkelte botilbud samt de lokale psykiatriske behandlingstilbud /afdelinger i regionalt regi for bedre at kunne un-

Dato: 27. februar 2017
27. februar 2017

Sags ID: SAG-2016-06574
Dok. ID: 2319465

E-mail: RAF@kl.dk
AF@kl.dk
Dir3370 3486ekte: 370
348

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København
SWeidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
www.kl.dk
Side 2 af 5

derstøtte og navigere i det lokale samarbejde mellem kommunen og regionen. Sekretariatsbetjeningen kan derfor også på den baggrund med fordel i stedet foregå i KKR-regi, hvilket vil have synergi med administrationen af rammeaftalen på det sociale område. Denne synergi og kendskabet til de kommunale muligheder og vilkår sikres *ikke* med visitationsforaene placeret i regionalt regi. KL skal således på det kraftigste opfordre til, at visitationsforaenes placering ændres, så de forankres kommunalt.

Anmodning om indstilling fra visitationsforum

De regionale psykiatriske afdelinger har med det fremsendte lovforslag forsat mulighed for, at indstille borgere direkte til visitationsforummet, hvilket giver mulighed for, at flytte borgere fra psykiatrisk afdeling til de socialpsykiatriske afdelinger. Det er ikke i tråd med forslaget oprindelige formål. Hvis det skal indstilles borgere, som aktuelt er indlagt, bør det ske på handlekommunens foranledning. Der skal mindes om, at afdelingerne ikke etableres for at skabe mulighed for hurtigere udskrivning fra psykiatriske afdelinger, men derimod for at fremme trygheden for beboere og medarbejdere på de socialpsykiatriske botilbud gennem bedre og integrerede behandlings- og rehabiliteringstilbud for svært psykisk syge borgere.

Ansvarsfordeling mellem visitationsforum og handlekommune

I det tidligere lovforslag fremgik det, at visitationsforummets indstilling var vejledende. 'Vejledende' er nu slettet konsekvent i lovforslaget. Det giver anledning til tvivl om, hvor bindende visitationsforummets indstilling er. KL går ud fra, at der ikke ændres på aftalens grundlæggende princip om, at det er kommunen, der uafhængigt har den endelige beslutningskompetence, og at visitationsforummets indstilling ikke er bindende. Dette bør derfor tydeliggøres i såvel lovtekst som bemærkninger. Derudover bør der ske en gennemskrivning af formuleringerne vedr. visitationsforummets opgave. Det beskrives flere steder, som at det der foregår i visitationsforummet er 'visitation'. Visitationen foregår alene i borgerens handlekommune. For at undgå tvivl om ansvarsfordelingen bør det derfor fremgå, at det der foregår i visitationsforummet er vurdering af visitationskriterierne i den enkelte sag og på baggrund heraf udarbejdelse af en vejledende indstilling til kommunalbestyrelsen.

Visitationskriterier

KL bemærker, at der fortsat ikke er skabt tilstrækkelig forskel mellem de kriterier, der gælder for en tvangsindlæggelse på psykiatrisk afdeling, og kriterier for indskrivning på de socialpsykiatriske afdelinger, til at forebygge at de forkerte borgere indskrives på afdelingerne.

Det er således ikke entydigt i de beskrevne kriterier i § 42 c, hvornår en borger er i målgruppen for indlæggelse på en psykiatrisk afdeling henholdsvis de nye socialpsykiatriske afdelinger. Hvis ikke det præciseres, hvornår borgeren er indlagt hvor, risikeres det, at der sker en glidning af borgere fra de psykiatriske afdelinger til de nye socialpsykiatriske afdelinger med en kommunal finansiering.

Særligt det første kriterium: "Patienten skal være til nærliggende og væsentlig fare for andre og være uforudsigelig i sin adfærd", lægger sig alt for tæt på kriteriet for indlæggelse på rød og gul tvang. Reglerne for en sådan tvangsindlæggelse fremgår af psykiatrilovens § 5. Der vil derfor

Dato: 27. februar 2017
27. februar 2017

Sags ID: SAG-2016-06574
Dok. ID: 2319465

E-mail: RAF@kl.dk
AF@kl.dk
Dir3370 3486ekte: 370
348

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København
S
Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
www.kl.dk
Side 3 af 5

være stor risiko for, at behandlingspsykiatrien overflytter eller indstiller patienter til de socialpsykiatriske afdelinger, som burde være i behandlingspsykiatrien.

Derudover er kriteriet "en nedsat psykisk funktionsevne" blevet fjernet i § 42 stk. 1 nr. 2. Det bør undersøges nærmere, hvilke konsekvenser dette har for visitation til afdelingerne og overvejes genindsat, såfremt det har betydning for målgruppen eller mulighederne for visitation til afdelingerne.

KL skal således fortsat opfordre til, at der sikres en tydelig forskel på visitationskriterierne, således at det undgås at borgere, der reelt skal indskrives på almindelige psykiatriske afdelinger, bliver visiteret til de socialpsykiatriske afdelinger.

Løbende vurdering af, om borger skal indlægges på psykiatrisk afdeling

Det bør være en del af lovforslaget, at det løbende skal vurderes, om en borger i stedet skal indlægges på en psykiatrisk afdeling, hvis der viser sig et behov for tilbageholdelse i en situation, hvor der ikke har været udøvet tvang inden for de seneste seks måneder.

Fagligt indhold på de socialpsykiatriske afdelinger

Det fremgår af den politiske aftale, at de nye afdelinger skal tage afsæt i afdeling M på Sankt Hans. Samtidig skal afdelingerne tilbyde en integreret behandlings- og rehabiliteringsindsats. For at dette kan ske i praksis bør det af lovteksten fremgå, hvilke kompetencer og hvilket behandlings- og rehabiliteringsindhold, afdelingerne skal tilbyde. Det er ikke tilstrækkeligt, at der *kan* fastsættes nærmere regler derom.

En plan

Kommunen har jf. lovforslaget ansvaret for at sikre én plan for borgeren på tværs af dels forvaltninger i kommunen, dels med eksterne som den regionale psykiatri og evt. også med Kriminalforsorgen. Kommunerne sikres imidlertid ingen redskaber til at sikre alle parter aktive bidrag til en reel koordinering. Uden sådanne redskaber kan kommunerne komme i situationer, hvor der alene bliver tale om sammenskrivning af forskellige parter bidrag frem for reel koordinering. Kommunerne bør derfor sikres redskaber til at sikre reel koordinering. KL påpegede også dette i sit tidligere høringssvar.

Udskrivningsaftaler og koordinationsplaner

KL bemærker, at det af side 86 fremgår, at "udskrivningsaftaler og koordinationsplaner vil udgøre resultatet af de drøftelser, der hidtil har fundet sted ved udskrivningskonferencer", samt at "den *aftalte* indsats i distriktspsykiatrien og i bopælskommunen og eventuelt også amtskommunen (nu regionen)" skal fremgå af planen". KL skal bemærke, at kommunerne i et forløb omkring udskrivningsaftaler og koordinationsplaner *ikke* kan forpligte sig til at visitere til specifikke tilbud. Der vil i udskrivningsaftaler og koordinationsplaner være tale om vurderinger af behov og hensigtserklæringer ift. hvilke tilbud borgeren *kan* ydes. Der er imidlertid ikke i kommunerne magtmidler til at gennemtvinge tilbud efter serviceloven og skal heller ikke være det.

Dato: 27. februar 2017
27. februar 2017

Sags ID: SAG-2016-06574
Dok. ID: 2319465

E-mail: RAF@kl.dk
AF@kl.dk
Dir3370 3486ekte: 370
348

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København
S
Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
www.kl.dk
Side 4 af 5

Endelig fremhæves det, at "en afgørende forudsætning for anvendelse af udskrivningsaftaler og koordinationsplaner er, at der kan skabes kontakt mellem kommuner og amtskommuner (nu regioner) og mellem sundheds- og socialvæsenet". Denne formulering risikerer at friholde den ansvarlige overlæge fra at lave en plan, hvis der ikke umiddelbart kan etablere kontakt til kommunale eller andre samarbejdspartnere. Det skal anbefales, at teksten følger de almindelige formuleringer i lovgivning og vejledninger på området. Målet må være at finde veje til at skabe fagligt effektive løsninger med respekt for den gældende ansvarsfordeling. I den forbindelse vil det være relevant, at det indføres i bemærkningerne, at regionerne generelt i arbejdet med udskrivningsaftaler og koordinationsplaner bør inddrage handlekommunen så tidligt som muligt i processen, så kommunerne får bedre mulighed for at stå klar med det rette tilbud til borgeren i forbindelse med en udskrivning.

Krav til fastsættelse af borgernes egenbetaling

Det er meget uklart, hvad kravene er i forhold til fastsættelse af borgernes egenbetaling. Samtidig fremgår det, at egenbetalingen aldrig kan overstige egenbetalingen i et § 107-tilbud. Imidlertid er egenbetalingen i en § 107-tilbud ikke en fast størrelse, og den ville for samme borger kunne variere fra kommune til kommune i overensstemmelse med de gældende regler herfor. KL finder det uhensigtsmæssigt at lave særskilte egenbetalingsregler for de nye socialpsykiatriske afdelinger. Det anbefales i stedet, at man lader egenbetalingsreglerne for denne type tilbud være de samme som for § 107-tilbud, der ligeledes er et midlertidigt tilbud.

Retningslinjer og tiltag på de socialpsykiatriske afdelinger

I bemærkningerne (s. 34) til det reviderede lovforslag er det endvidere blevet understreget, at regionsrådene har mulighed for at fastsætte retningslinjer og iværksætte tiltag, der vurderes nødvendige eller hensigtsmæssige for at sikre, at afdelingerne drives bedst muligt og med den højst mulige kvalitet (s.34). De nye afdelinger skal afspejle *kommunernes* behov for indsatser til denne målgruppe. Derudover har kommunerne særlig ekspertise i den rehabiliteringsindsats, der skal ske på afdelingerne. Derfor skal KL påpege vigtigheden af, at kommunerne og således den kommunale vinkel og specialkompetence inddrages i arbejdet.

KL tager forbehold for de økonomiske konsekvenser af forslaget. KL tager endvidere i lyset af den korte tidsfrist forbehold for den politiske behandling og forbeholder sig ret til at komme med supplerende eller ændre bemærkninger efter politisk behandling.

Med venlig hilsen

Niels Arendt Nielsen

Dato: 27. februar 2017
27. februar 2017

Sags ID: SAG-2016-06574
Dok. ID: 2319465

E-mail: RAF@kl.dk
AF@kl.d
Dir3370 348ekte: 370
348

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København
SWeidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
www.kl.dk
Side 5 af 5